

Årsredovisning 2023-12-31

Socialnämnd

Innehåll

Inledning.....	3
Verksamhetens uppdrag och ansvar	4
Årets verksamhet.....	5
Vård och omsorg, VoO	5
Verksamheten för funktionsstöd, VFF.....	8
Individ- och familjeomsorg, IFO.....	9
Arbete och vuxenutbildning, ...	12
Central administration.....	15
Måluppfyllelse.....	16
Strategiskt område Inspirerande livsmiljö.....	17
Kommunfullmäktiges mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande	17
Kommunfullmäktiges mål 3 En god omsorg för alla	18
Kommunfullmäktiges mål 5 En ekologisk hållbar kommun	19
Strategiskt område Inspirerande lärande och arbete	20
Kommunfullmäktiges mål 6 En god och likvärdig utbildning för alla.....	20
Kommunfullmäktiges mål 7 Fler Arbogabor i arbete	21
Strategiskt område Inspirerande organisation.....	22
Kommunfullmäktiges mål 8 En attraktiv arbetsgivare	22
Kommunfullmäktiges mål 9 En långsiktig hållbar ekonomi.....	23
Internkontroll	25
Barnrättsarbete.....	26
Ekonomi	27
Driftredovisning	27
Investeringsredovisning.....	29
Nyckeltal	30
Utredningsuppdrag	31
Framtid.....	33
Vård och omsorg.....	33
Verksamheten för funktionsstöd	34
Individ- och familjeomsorg	34
Arbete och vuxenutbildning	35
Central administration.....	37
Sammanfattning	38
Årets verksamhet - sammanfattning	38
Måluppfyllelse - sammanfattning.....	40

Ekonomi - sammanfattning.....	40
Framtid - sammanfattning.....	41
Central administration.....	42

Inledning

Nämnderna, bolagen och styrelsen ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Uppföljningen är en kontinuerlig process för att följa upp, rapportera och styra kommunens verksamhet och resurser så att verksamheten utvecklas i beslutad riktning. Processen syftar till att ge chefer och förtroendevalda underlag för att vidta åtgärder och styra verksamheten i beslutad riktning. Uppföljningen ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomiska och verksamhetsmässiga. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom de tilldelade ekonomiska ramarna.

Varje chef har ansvar för kontinuerlig uppföljning inom sitt ansvarsområde. Om uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras vidare i organisationen. Åtgärder för att korrigera avvikelserna ska genomföras inom egen delegation. Den kontinuerliga uppföljningen sammanställs i en rapport och behandlas vid varje nämndssammanträde.

Utöver den kontinuerliga uppföljningen och den rapportering som följer av denna ska nämnd, styrelsen och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport. Dessa är;

Tertialuppföljning som är till och med april samt årsprognos (nämndernas prognoser utgår från utfall till och med mars),

Delårsrapport som är uppföljning till och med augusti samt årsprognos,

Årsredovisning som är uppföljning till och med december.

Utöver denna skriftliga rapportering ska kommunstyrelsen få en ekonomirapport i mars, april, augusti och november innehållande en översikt av det ekonomiska läget samt eventuella åtgärdsplaner från nämnderna.

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning 4 kapitlet (LKBR 2018:597) finns allmänna bestämmelser om årsredovisningen. Årsredovisningen innehåller övergripande information av den verksamhet som bedrivits under året och information om kommunens ekonomiska resultat och ställning.

Verksamhetens uppdrag och ansvar

Socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Socialnämnden ska också fullgöra kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna.

Vidare fullgör socialnämnden kommunens uppgifter enligt lag om arbetslöshetsnämnd där uppdraget är främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.

Socialnämnden ansvarar bland annat för:

- Verksamheten för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen och följdlagstiftning (SoL)
- Kommunal hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Hemsjukvård och hembesök inom primärvårdens uppdrag till och med sjuksköterske-, arbetsterapeut- och fysioterapeutnivå
- Kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Färdtjänst enligt lagen om färdtjänst
- Riksfärdtjänst enligt lagen om riksfärdtjänst
- Kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL) och följdlagstiftning vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna, lagen om vård av missbrukare (LVM) och lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), föräldrabalken (FB), lag om särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) samt insatser för ungdomar enligt lag om medling med anledning av brott
- De uppgifter som ankommer på kommunens socialtjänst vad avser flyktingverksamhet och integration
- Serveringstillstånd och tillsyn enligt Alkohollagen
- Dödsboanmälan enligt Ärvdabalken
- Vuxenutbildning

Årets verksamhet

Vård och omsorg, VoO

Arboga kommun framtida hemtjänst tar form

Under hösten 2022 ägde en genomlysning rum av hemtjänsten i syfte att bland annat granska om hemtjänstens ledning kan säkerställa en god arbetsmiljö för medarbetarna samt säkerställa god kvalitet av utförda insatser gentemot vårdtagarna. I genomlysningen ingick även att se över samplaneringsmöjligheter mellan Strandgården och Hemtjänsten.

Genomlysningen påvisade bland annat att det fanns en massiv kritik gentemot ledningen, det förekom misskötsel hos medarbetarna. Medarbetarnas arbetsmiljö upplevdes inte tillfredställande. Enhetschefen hade en påfrestad arbetsmiljö samt påvisade ett påtagligt stort underskott i personalbudgeten.

För att kunna skapa rätt förutsättningar för ledningen och medarbetarna inom hemtjänsten togs ett beslut om att en organisationsutveckling. Detta var erforderlig för att kunna planera och utföra beviljade insatser så att det ges mesta möjliga vård -och omsorgsinsatser till vårdtagarna med hög kvalitet. Samt att kunna ge både ledning och medarbetare förutsättningar att arbeta efter vår värdegrund PUMI och att få en ekonomi i balans.

Organisationsutvecklingen innebar att hemtjänsten och Strandgården bildar Arboga kommuns framtida hemtjänst.

Konvertering skedde under våren av 2,5 årsarbetare arbetsledare till en enhetschefsroll, en planerarroll samt en halvtid administratörsroll.

Sammantaget genererade detta i tre enhetschefer, tre planerare samt en halvtids administratör.

Rekrytering av enhetschefer, planerare samt av administratör tog form under våren. Samtliga roller i Arboga kommun framtida hemtjänst var på plats den 1 juni.

Under hösten har ett intensivt arbete pågått med att identifiera de brister som finns inom hemtjänsten och hitta andra vägar och på ett systematiskt sätt ta sig an det som fungerar mindre bra och på så vis bygga upp Arboga kommuns framtida hemtjänst. Ett positivt resultat av arbetet förväntas först under andra delen av 2024, då det är ett gediget arbete att bygga upp grunden inom hemtjänsten.

Hemtagningsteam ett steg närmare införandet av en god och nära vård

Ett led i att driva omställningen till Nära Vård i Arboga är att skapa förutsättningar och trygghet för individen med ett personcentrerat tvärprofessionellt stöd för omhändertagande, sjukvård och rehabilitering i hemmet.

Den 1 juni startade hemtagningsteamet upp som ett projekt. Syftet med hemtagningsteamet är att personer vid utskrivning från sjukhus i större utsträckning går direkt hem i stället för till korttidsenheten. Detta ska leda till att personer med sviktande hemsituation i större utsträckning får sin vård i hemmet, upplever trygghet och utifrån en tydlig plan undviker onödiga inläggningar på sjukhus. Målet är att uppnå en kostnadseffektiv organisation där rätt vårdtagare är på rätt plats i rätt tid. Projektet pågick till den 31 december 2023, därefter skedde en utvärdering. I utvärderingen gick det att utläsa att hemtagningsteamet har gett vinst i form av högre livskvalité hos individen, dock har det inte gått att utläsa att det har bidragit till någon större ekonomisk vinning. Efter utvärderingen fattades ett beslut att hemtagningsteamet kommer att fortgå under 2024 i ett format som är anpassat efter budget.

Kompetensutveckla undersköterskor "Arbeta på toppen av sin kompetens"

Ett projekt startade hösten 2022 på Åspegeln i syfte att stärka samt bibehålla undersköterskans kompetens, samt göra det attraktivt för undersköterskorna att vilja arbeta inom Arboga kommun. Att de ska få arbetsuppgifter som stämmer överens med deras kompetens. Vidare är detta ett sätt att öka patientsäkerheten inom vård- och omsorg då undersköterskans kompetensen höjs. Metoden har varit att åtta undersköterskor som arbetar på Åspegeln fått söka uppdraget inom projektet. Under 6 månader har de verkat inom projektet och arbetat nära sjuksköterskorna med undersköterskeuppgifter såsom, venprovtagning, såromläggningar, spolning av urinkateter, kontroll av vitalparametrar, kompressionslindning samt hjärtlungräddning. Utbildningen står hälso- och sjukvårdsenheten för. Sammanlagt har fem föreläsningar genomförts i olika ämnen för att repetera samt tillföra kunskap inom de olika områdena. Projektet avslutades i maj efter en utvärdering som visade på att både undersköterskorna och sjuksköterskorna på Åspegeln numera arbetar mer på toppen av sin kompetens. Framtidsvision är att samtliga undersköterskor inom särskilda boenden samt hemtjänst ska få delta i detta projekt inom en rimlig tidsperiod för att stärka kvalitén och få arbeta på toppen av sin kompetens.

Heltidsresan

Sveriges kommuner och regioner, SKR, och Kommunal driver ett utvecklingsprojekt mellan åren 2016 och 2024 där målet är att heltidsarbete ska bli norm inom välfärdens kvinnodominerade verksamheter. Att fler arbetar heltid är avgörande om verksamheten ska kunna möta framtidens rekryteringsbehov och bidra till ett mer jämställt samhälle. Att arbeta heltid är också viktigt för den enskilde individen. För framtidens arbetskraftsförsörjning är det avgörande att ännu fler medarbetare arbetar heltid.

Heltid som norm är en kulturförändringsfråga vilket är en fråga som måste ledas och bäras av chefer och ta plats i det dagliga arbetet. Rätt till heltid ska vara ekonomiskt hållbart. För att få en ekonomisk hållbarhet ska utökningen ske genom att nyttja överkapaciteten på verksamheterna, vilket betyder att verksamheten behöver minska andelen korttidsvikarier och nyttja redan tills vidare anställda medarbetare med bokningsbar arbetstid.

Cheferna har börjat organisera arbetet på ett sätt som gör det möjligt att bemanna med heltidspass. De arbetar även med att se över om arbetsuppgifter kan flyttas från arbetstoppar och i stället utföras på tider då tillgången på medarbetare är bättre.

Heltid till alla innebär en ökad flexibilitet för alla medarbetare, inte bara de som går från deltid till heltid. När verksamheten har behov av förändringar i bemanningen behöver alla medarbetare solidariskt arbeta med flexibiliteten.

Under 2023 arbetar samtliga enheter med att uppfylla två mål i samband med heltidsresans införande. Det första målet är att 20 procent av medarbetarna per enhet ska erbjudas arbeta heltid under 2023. Det andra målet är att samtliga enheter ska upprätta en implementeringsplan på hur arbetet ska bedrivas vidare under 2024 och framåt. I syfte att erbjuda samtliga medarbetare heltid. Båda målen är uppfyllda inom hela vård- och omsorg.

Projekt social ansvarig socionom

Under andra halvan av året har ett projekt ägt rum fram till årsskiftet där en tjänst som socialt ansvarig socionom, SAS, har inrättats inom vård- och omsorg, VoO, samt inom verksamheten för funktionsstöd, VFF. Syfte var att säkerställa kvalitén utifrån Socialtjänstlagen, SoL. Socialt ansvariga socionom ska leda processer och arbeta självständigt utifrån uppdrag från verksamhetschef inom vård- och omsorg samt verksamhetschef inom VFF, exempelvis sammanställningar, analyser och utvärderingar av data inom VoO och VFF. Socialt ansvariga socionom ansvarar för att säkerställa god kvalitet och följsamhet till lagar, såsom socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt andra styrdokument. En utvärdering av projektet skedde under december månad. Utvärderingen påvisade att kvalitén inom de områden som socialt ansvariga socionom arbetat med har gett resultat samt att behovet kvarstår i syfte att fortsätta arbeta med att stärka kvalitén inom vård- och omsorg, varpå socialt ansvariga socionom kommer att fortsätta sitt arbete under första delen av 2024 och därefter kommer ett beslut fattas om ekonomiska resurser finns framledes under hela 2024.

Kompetensenheten bäring framledes

Kompetensenheten startades i socialförvaltningens regi under våren 2021. Under hösten 2022 gjordes en utvärdering kring kompetensenheten bäring. I utvärderingen framkom det att enheten inte är ekonomiskt självförsörjande samt att enheten har svårt att uppfylla målen som åligger den. Under hösten 2023 startades ett arbete i syfte att omstrukturera kompetensenheten, för att 2024 benämnas som en bemanningsenhet, vilket framledes beräknas generera i en ekonomi i balans för enheten.

Nya dokumentationssystem

Under november 2022 implementerades ett nytt dokumentationssystem, Life Care, för de medarbetare som arbetar under Socialtjänstlagen, SoL. I samband med införandet av det nya systemet har verksamheten fått möjligheten till att arbeta aktivt med individens behov i

centrum, IBIC, vilket resulterar i ett mer kvalitetssäkert och utvecklande arbetssätt med den enskildes genomförandeplan.

För hälso- och sjukvårdens medarbetare, HSL, infördes ett nytt journalsystem, Cosmic, i maj vilket har medfört en hög patientsäkerhet då det nu arbetas med en sammanhållen journal.

Ett nytt planeringssystem infördes inom hemtjänsten med start under april månad. Syftet med införandet av planeringssystemet är att det ska bli mer kontinuitet hos vårdtagarna samtidigt som det ska bli en bättre arbetsmiljö för medarbetarna. Under 2024 kommer hemtjänsten även att kunna påbörja arbetet med insatsregistrering.

Verksamheten för funktionsstöd, VFF

Solögats korttidsboende

Sedan årsskiftet utför verksamheten inte korttidstillsyn vid Solögat åt Barn- och utbildningsförvaltningen. Det var för få ungdomar som hade insatsen och därmed var det inte kostnadseffektivt. För ungdomen är det bättre att ha fritids på skolan för att få kontinuitet och undvika avbrott och förflyttningar för få timmar på morgonen och eftermiddagen som kan vara ett stressmoment.

Lokaler

Projektering av ny gruppboende vid Alphyddan är klar och upphandlingen är gjord. I december påbörjades arbetet med att bygga gruppboendet.

Då lokalerna för daglig verksamhet vid Ekvägen hyrs externt samt att verksamheten önskar nya lokaler som är samlokaliserade och mer centralt ser man över möjligheterna att kunna bygga om verkstadslokalen vid Vasagymnasiet. Kommunstyrelsen behöver fatta beslut om det ska gå vidare med detta.

Biståndsenheten har under hösten flyttat in till sina nya lokaler på Hällbacken. De är mycket nöjda med lokalerna.

Personal

Under våren gick en biståndshandläggare i pension och en ny rekryterades. Biståndsenheten är fulltaliga och består av sex biståndshandläggare. Sedan september 2022 var det en tillförordad enhetschef som under våren blev fast anställd. En annan enhetschef har sagt upp sig och kommer sluta sista januari 2024. En ny enhetschef har rekryterats på provanställning. Inom socialpsykiatrin anställdes en socialpedagog till boendestöd. Västermovägens servicebostad har rekryterat en stödpedagog. Stödpedagogen på Österlånggatans servicebostad sade upp sig men arbetar kvar i kommunen inom hälso- och sjukvårdsenheten som arbetsledare. Rekrytering av ny stödpedagog pågår.

Heltidsresan

Sju medarbetare önskar heltid under 2023 och kan tänka sig att arbeta på flera arbetsplatser. Deras önskemål är uppnådda. Förändringar i AB som reglerar dygnsvilan till 11 timmar gäller från 1 oktober. Förändringar gällande bestämmelser i Bilaga J, sovande jour, kommer först i februari 2024. Båda dessa förändringar kommer att försvåra arbetet med heltidsresan.

IVO granskning av Oljevägen

Resultatet av IVO, Inspektionen för vård och omsorg, granskningen var att verksamheten inte dokumenterat och följt upp skydds- och begränsningsåtgärder samt samtycke på ett korrekt sätt. Dessutom påtalade IVO att samtycke till åtgärder från anhöriga alternativt gode män inte är giltiga. Anledningen till bristerna beror till stor del på att det har varit hög personalomsättning sedan Oljevägen startade, även på chefer. Översyn görs över rutiner och blanketter som stöd, så att personal ska dokumentera och hantera skydds- och begränsningsåtgärder samt samtycke enligt IVO synpunkter. IVO är nöjda med åtgärderna och har avslutat ärendet.

Projekt

Den 1 juni startade hemtagningsteamet upp som ett projekt där biståndshandläggarna ingår. Syftet med hemtagningsteamet är att personer vid utskrivning från sjukhus i större utsträckning går direkt hem i stället för till korttidsenheten. Detta ska leda till att personer med sviktande hemsituation i större utsträckning få sin vård i hemmet, upplever trygghet och utifrån en tydlig plan undviker onödiga inläggningar på sjukhus. Målet är att uppnå en kostnadseffektiv organisation där rätt vårdtagare är på rätt plats i rätt tid. Projektet har pågått till den 31 december 2023. Efter utvärderingen fattades ett beslut att hemtagningsteamet kommer att fortgå under 2024 i ett format som är anpassat efter budget.

Nytt verksamhetssystem

Nya verksamhetssystemet Life Care började införas november 2022. Det har tagit mycket tid att föra över information från det gamla systemet till nya systemet samt införa nya arbetssätt och användningsområden i systemet. Nu används utredningsmodellen IBIC, individens behov i centrum, i sin helhet som har tagit mycket tid i anspråk för biståndshandläggarna. Även för medarbetare i verksamheten har det inneburit stora förändringar med nytt system och det finns fortfarande utvecklingsområden att arbeta med som exempelvis genomförandeplanernas utformning.

Individ- och familjeomsorg, IFO

Verksamhetsområde IFO barn och familj

Under flera år har IFO barn och familj haft ett ökat inflöde av ärenden. Aktualiseringar, orosanmälningar och ansökningar har under perioden januari - december ökat från 629 aktualiseringar år 2021, 767 aktualiseringar under år 2022 till 798 aktualiseringar år 2023. Det ökade inflödet har lett till hög arbetsbelastning och fler ärenden att bedöma och hantera. En

tidigare tjänst som uppföljare av biståndsinsatser flyttades till utredare under 2022 men det har trots detta varit tufft för socialsekreterarna på barn och familj att hantera alla inkomna ärenden.

Verksamheten har också under året haft en ökning av placeringar, främst i familjehem. Perioden januari till december var antalet placerade barn per månad 35 barn vilket kan jämföras med 28 barn per månad under samma period år 2022. En budgetförändring vidtogs i januari 2023 där budget fördes över från familjehemsplaceringskontot till att anställa ytterligare en familjehemssekreterare. Syftet med den extra anställningen är att minska på placeringar i konsulentstödda familjehem till att använda egna rekryterade familjehem.

1 maj anställdes en extra familjebehandlare till öppenvården. Tanken är att kunna arbeta mer förebyggande och ge mer intensivt stöd för att förebygga placeringar. Budget för detta togs från institutionsplaceringar. Tanken är att den åtgärden på sikt ska ge minskade placeringskostnader.

IFO barn och familj har under 2023 fortsatt satsat på tidiga insatser för att förebygga psykisk ohälsa hos barn och ungdomar samt för att de och deras föräldrar snabbt ska kunna få hjälp. Verksamheten samarbetar med förskola, skola och fritid- och kultur kring olika stödsatser bland annat projektet Nybyholmsspåret. Exempel på andra förebyggande insatser är gruppverksamhet för barn till skilda föräldrar, föräldraskapsstöd till utlandsfödda, familjerådgivning samt stödsamtal till föräldrar utan biståndsbeslut.

Ett projekt som startats upp första delen av året är insatsen "Extra Vuxen". Den ska leda till att utsatta barn får stöd på hemmaplan. Den implementeras med stöd av organisationen Maskrosbarn.

Verksamhetsområde IFO vuxen

Andelen av befolkningen som får eller söker vård och stöd för narkotikarelaterade problem har enligt Socialstyrelsen ökat både inom socialtjänst och hälso- och sjukvård den senaste tioårsperioden. Inom hälso- och sjukvården är ökningen uppemot 40 procent. Statistik från Socialstyrelsen visar att det missbruk som är vanligast förekommande är olika lugnande läkemedel, amfetamin och cannabis.

Inom vuxenområdet på IFO har det skett en stor ökning av missbruksplaceringar de senaste åren. Under perioden januari till december 2021 var i genomsnitt fem personer placerade på HVB per månad. Samma period 2022 var i genomsnitt åtta personer placerade per månad och under 2023 har genomsnittet varit elva personer placerade på HVB för missbruksvård per månad. Ökningen av placeringar har gjort att handläggarna inom vuxenområdet har haft en ökad arbetsbelastning. Teamledare har därför varit tvungen att handlägga egna ärenden och fått minskad tid till teamledarrollen. Detta har lett till att vägledningen av handläggare kring gällande lagstiftning och arbetet med utvecklingsfrågor inom verksamheten har fått prioriterats ner.

Ett annat område som vuxenheten ansvarar för är våldsutsatta och våldsutövare. Våldsutövare får insatser via Centrum mot Våld, CMV som drivs av Västerås stad. Insatser för våldsutsatta

ansvarar IFO för och är bland annat stödsamtal, skyddade boende och gruppverksamhet. Insatserna har stadigt ökat under åren, från sex beviljade öppenvårdsinsatser under år 2020 till 15 insatser verksamhetsår 2023.

Samverkan Västra Mälardalen

IFO har under många år samverkat med kommunerna Köping och Kungsör. Bland annat så har de tre kommunerna haft gemensamt kontrakterade jourfamiljehem, gemensam familjerådgivning och familjerätt. Den sistnämnda ligger organisatoriskt under IFO i Arboga. Under flera år har också en 12-stegsbehandling i grupp för vuxna missbrukare bedrivits i samverkan. Det har under året varit svårt att få till en fungerande samverkan kring de två gemensamma kontrakterade jourfamiljehemmen och beslut fattades i december att avsluta den samverkan.

Statsbidrag

Metoden Bostad först, ett nytt arbetssätt och en ny insats för personer med långvarig hemlöshet har bedrivits under året i vuxenhetens verksamhet. En projektanställd, som finansieras med statsbidrag, har arbetat med införandet av metoden i Arboga. Nytt statsbidrag har söks för år 2024 för fortsatt implementering av insatsen.

Ett annat statsbidrag har använts för utveckling av arbetet för att förebygga psykisk ohälsa. Medlen har bland annat använts till det förebyggande dansprojektet "Dans för hälsan".

Ett tredje statsbidrag har varit kring familjehemsvården där en kompetenshöjning hos personal samt skapande av extra familjehemssekreterartjänst för rekrytering, utredning och utbildning av familjehem har skett.

Under sommaren 2023 utlyste regeringen ytterligare ett statsbidrag gällande förstärkt föräldraskapsstöd för att bland annat motverka kriminalitet hos unga. En projektanställning gjordes där personen fick i uppdrag att se över möjligheten att förebygga och minska riskfaktorer samt att stärka skyddsfaktorer runt barn och dess föräldrar. Syftet med arbetet är att förebygga kriminalitet samt att se över hur samverkan kan ske inom kommunen och med andra aktörer för att ge föräldraskapsstöd.

Systematisk uppföljning

Hela IFO har under året fortsatt att arbeta med implementering av metoder och arbetssätt för att på ett mer kvalitetsinriktat sätt följa upp verksamhetens resultat kopplat direkt till de individer som får stöd och hjälp av socialtjänsten. I detta arbete ingår ett väl fungerande ledningssystem och utveckling av individbaserad systematisk uppföljning.

Personal

Under året har det skett en del nyanställningar av personal då två personal gått i pension, två personal har sagt upp sig för nya arbeten och en gått på föräldraledighet. Då det var svårt att snabbt få in en handläggare på myndighet barn har verksamheten under våren haft en konsult

anställd på fyra månader. Verksamheten har anställt ny behörig personal men då det är ett komplext arbete så har verksamheten fått lägga extra tid på introduktion av nya medarbetare vilket tagit kraft från de medarbetare som har fullt upp med sina egna arbetsuppgifter. Två medarbetare har delvis varit långtidssjukskrivna men sjukskrivningarna är inte arbetsrelaterade. Detta har inneburit en ökad arbetsbelastning för kvarvarande personal.

En förändring som genomfördes under våren är att heltidstjänsten som socialt ansvarig socionom, SAS drogs ner till halvtid och att den andra halvan av tjänsten gjordes om till biträdande verksamhetschef. Denna förändring har gjort att det blivit mer tid för ett nära ledarskap då ansvaret för 40 medarbetare har kunnat delats på två chefer.

Arbete och vuxenutbildning,

Arbetsmarknadsenheten, AME

Det treåriga ESF-projektet Destination Jobb startades upp i mars och cirka 15 unga upp till 29 år var inskrivna. På grund av personalomsättning och att tjänsten som ungdomsföljare tillika flykting-och integrationsansvarig inte återbesätts, kliver AME ur projektet vid årsskiftet.

Revision gällande ISO-certifiering skedde i maj utan anmärkning. Miljöinspektion i november genererade heller inga anmärkningar.

Generellt något högre sjukfrånvaro bland ordinarie personal än målsättning. Det är några få individer som står för högre frånvaro och giltiga skäl finns och är inte arbetsrelaterade. Sjukfrånvaron uppgick till 6,41% totalt.

Tvätteriet fick under sommaren flytta till Strängen 13 då dåvarande lokal skulle rivas.

Sommarens nyckfulla väder med först extrem torka följt av stora mängder nederbörd under flera veckor, gjorde arbetet för utelaget mycket svårt, samt att arbetena minskade.

Språkstödskurser hålls varje vecka för deltagare på AME som behöver det. Deltagare har också kunnat delta i andra kompetenshöjande insatser anordnade av jobbcenter såsom jobbsökargrupp, arbetsmarknadskunskap och grundläggande datakunskap med mera.

Under 2023 har antal beredskapsanställda legat högre än budget. Enheten har arbetat fram en strategi för att komma i budget.

Arbetsförmedlingen har remitterat allt fler till fördjupad kartläggning och förstärkt arbetsträning. Hittills har trycket gått att genomföra men framtiden är omöjligt att planera för.

De flyktingar som har tagits emot är från Ukraina och de lyder under massflyktingdirektivet.

Gällande budget- och skuldrådgivningen i Arboga har 71 nya ärenden inkommit under året. 37 ansökningar om skuldsanering gjordes, av dessa beviljades 19. Under perioden avslutades 46 ärenden. Just nu är det 143 öppna ärenden.

Verksamheten har registrerat 18 synpunkter, varav 10 är beröm. Klagomålen är bemötta och hanterade.

Vuxenutbildningen

Under 2022 uppdaterades likabehandlingsplanen för vuxenutbildningen för att säkerställa dess aktualitet och effektivitet. Personal och studerande har arbetat med denna under hela 2023 för att implementera den. Värdegrundsfrågor lyfts regelbundet upp i arbetsrummen och under konferenser.

Det positiva arbetsklimatet har överfört till elevgrupperna, där en god stämning och sammanhållning har förekommit. Ingen rapportering av incidenter har behövts, vilket personalen kopplar till implementeringen av likabehandlingsplanen och värdegrunden.

Skolan har rapporterat en konfliktsituation till nämnden, efter att ha bedömt den som en konflikt snarare än en kränkning. Beslut togs att inte starta en ny kurs för underhållsingenjörer hösten 2023 på grund av lågt antal sökande.

Språkkurs för anställda inom vården i Arboga kommun har genomförts. Ett problem under våren var att kunna frigöra personalen för att gå på kursen. Därför gjordes ett försök med att läraren i stället är med eleven i dess vardag på SÄBO. Det går tyvärr inte i hemtjänst av resursförklarliga skäl. Sjuktagen för personalen är mycket låg.

Sommarkurserna var ett välkommet tillskott för att ge de studerande som behöver, chans till ytterligare stöd så de kan fullfölja sina utbildningar.

På Yrkes högskolan, YH, ligger utmaningen i att dels få fulla klasser gällande underhållsingenjör och få dem att fullfölja sin utbildning. LIA-platser för ingenjörsutbildningarna är också en utmaning att få till. Ledningsgruppen för YH bidrar starkt men behov finns att knyta till sig fler företag. YH har haft fler sökande än tidigare och behörigheten har ökat. Vid 2023 års ansökningsomgång mottogs 443 ansökningar varav 240 ansökningar bedömdes behöriga. 233 studerande antogs till 110 möjliga studieplatser. Det är 17 procent fler ansökningar än 2022 och de sökandes behörighet ökade med 38 procent. 70 studerande började sina utbildningar i augusti 2023 på någon av våra 4 utbildningar som startade.

På svenska för invandrare, SFI, arbetas bland annat med samedömning "över gränserna" mellan olika kurser för att ge eleverna en tydligare uppfattning om vad som förväntas i deras skrivande på olika nivåer. Skolan har också satsat på att implementera grammatikmoment mer medvetet och ge eleverna stöd i att applicera grammatiken i sitt skrivande. För att främja språkutveckling planerar skolan att ha ett gemensamt projekt för all personal kring att arbeta mer språkutvecklande. Det finns också god samverkan med såväl Köping som Kungsör vad gäller kombinationsutbildningar för studerande på SFI. I oktober började 14 ukrainare på SFI och de har integrerats i ordinarie SFI-undervisning.

Skolan har även genomfört aktiviteter för att främja trygghet, inkludering och kompetensutveckling på arbetsplatsen. Nätverksträffar med andra arbetsplatser inom

kommunen har erbjudit möjlighet till erfarenhetsutbyte och samarbete kring trygghet och inkludering.

Slutligen har skolan även arbetat med att främja hållbara arbetsrutiner genom källsortering och minskad pappersanvändning. Denna åtgärd visar skolans engagemang i att bidra till en mer ekologiskt hållbar kommun.

Inga synpunkter är registrerade. Feedback sker vanligen dagligen, muntligen och direkt samt vid elevundersökningar. Sjukfrånvaron totalt var 2,8 procent.

Gemensamt med anställda på Vuxenutbildningen, Försörjningsstöd och AME har en dag om våld i nära relation genomförts där även hedersproblematik lyftes. Ett allt tätare samarbete har upparbetats mellan planeringshandläggare, jobbcenter och vuxenutbildningen. Bland annat extra språkträningsgrupp med samhällsinformation för studerande på SFI.

Planeringshandläggare deltar i möten med lärare på SFI för att bättre stötta klienter och utbyta erfarenheter och samplanera. Inför sommaresemestrarna flyttade jobbcenter och planeringshandläggare åter till lokalen på Strängen 13 från Höskolecentrum.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödet har under 2023 fokuserat på att minska antalet hushåll och utbetalt bistånd, genom att snabbare få ut personer i egen försörjning. Alla personer som gjort en nyansökan har fått komma på kartläggningmöte för att göra upp en individuell planering mot egen försörjning. Löpande planeringsmöten har även hållits med de personer som är aktuella, oavsett om planeringen är mot arbete, studier eller andra socialförsäkringssystem. Individuellt stöd har även skett på jobbcenter där de fått stöd av individuell coachning, jobbsökaktiviteter, arbetsmarknadsfrågor och möjlighet att träffa praktiksamordnare samt studie- och yrkesvägledare med mera. Förutom stöd på individuell nivå har gruppverksamheter genomförts som exempelvis språkgrupper, jobbsökargrupper, Grönkvistgrupp, hushållsekonomi, hälsogrupp, mindfulness och ACT-grupp. Olika utbildnings- och informationsdagar har genomförts om arbetsmarknadsfrågor med mera.

Statistiken har visat att hushållen som beviljats bistånd minskade med 41 hushåll i jämförelse med 2022. Vidare har utbetalt bistånd minskat med totalt 1 254 tkr och även hushåll med barn som uppburit och beviljats ekonomiskt bistånd minskade med 18 hushåll i jämförelse med 2022. Minskning bedöms till viss del grundas sig i ett mer aktivt arbete med planeringar mot egen försörjning med personer som uppstår ekonomiskt bistånd.

Vidare har ett arbete kring våld i nära relation har genomförts och de medarbetare som ej haft kunskap eller utbildning i detta har fått möjlighet att delta i digitala utbildningar. Frågor om våld har införts som standard fråga på kartläggningmöten hos alla som gjort nyansökningar om ekonomiskt bistånd.

Utvecklingsarbete kring förenklade handlägningsprocesser och rättssäkerhet har fortsatt. Internkontroller har gjorts som påvisade att handläggningen är fortsatt rättssäker. Domar från Förvaltningsrätten angående överklagade beslut styrker detta, då de inkomna övervägande

kommer tillbaka som domar som styrker att handläggarna fattat rätt beslut. Vidare fortsätter arbetet med digitalisering och det ses över vilka möjligheter det finns för att utveckla och automatisera handlägningsprocesser. Samarbetet med SFI har stärkts och lett till att flera av de studerande fått ytterligare kompetenshöjande insatser såsom praktikplats.

En synpunkt har registrerad då ett ärende hos IVO återredovisats till socialtjänsten utan åtgärd men klienten var missnöjd.

Sjukfrånvaron uppgick totalt till 13,36%.

Central administration

Implementeringen av ett nytt verksamhetssystem har tagit mycket tid och energi utifrån brister från företaget gällande utbildningen och introduktionen när det gäller avgiftshandläggningen. Kritik har framförts till företaget om dessa brister. En kompletterande utbildning gällande avgiftshandläggningen har genomförts tillsammans med Kungsörs kommun för öka kompetensen i verksamhetssystemet LifeCare.

Utifrån att alla medarbetare behöver ha SITHS-kort så har det varit ett omfattande arbete med beställningar, fotograferingar samt utlämnande av korten.

En av handläggarna på central administration har fått uppdraget som boendeplanerare inom vård och omsorg.

Kommunens nya hemsida publicerades i februari. En av handläggarna vid central administration var sammanhållande i arbetet med att göra den nya arboga.se.

Registreringen av synpunkter görs nu i Hypergene i stället för tidigare i Stratsys.

Upphandlingar gällande färdtjänst och riksfärdtjänst har påbörjats med nya avtal från och med 1 maj 2024.

Måluppfyllelse

Kommunstyrelsen, nämnderna/bolagens styrelser har egna mål och indikatorer som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås. Verksamheterna beslutar om aktiviteter som öka måluppfyllelsen.

Bedömningen av målen grundar sig på en utvärdering av vad som gjorts under året för att uppnå en ökad måluppfyllelse av kommunfullmäktiges mål eller av bolagets, nämndens eller styrelsens egna beslutade mål. Om indikatorerna har bidragit till ökad måluppfyllnaden är ett av flera områden som utvärderas.

I bedömningen av måluppfyllelsen använder Arboga fyra nivåer. Målet bedöms vara helt uppnått, i hög grad uppfyllt, delvis uppfyllt eller ej uppfyllt.

- Målet är helt uppfyllt
- Målet är i hög grad uppfyllt
- Målet är delvis uppfyllt
- Målet är ej uppfyllt
- Målet är ej utvärderat

Till målen i styrmodellen finns indikatorer där syftet är att kunna följa resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Till indikatorerna finns det ett målvärde för varje år 2023, 2024, 2025 och 2026.

Indikatorerna bedöms utifrån fyra nivåer. Om ingen utvärdering är gjort anges inget värde, Ej accepterat värde, Nära målvärdet och målvärdet uppnått.

- Målvärdet uppnått, uppfylld nivå större än 95 procent av målvärdet
- Nära målvärdet, delvis uppfylld nivå 80-95 procent av målvärdet
- Ej accepterat värde, inte uppfylld nivå mindre än 80 procent av målvärdet
- Inget värde angetts, ingen utvärdering

Strategiskt område Inspirerande livsmiljö

Kommunfullmäktiges mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande

Arboga är tryggt och inkluderande

Upplevd trygghet

Bedömning	Trend
☒	-

Kommentar:

Nuläge: Elevutvärderingarna visar fina resultat gällande trivsel och arbetsmiljö. I verksamheten för funktionsstöds brukarundersökning inom boende och daglig verksamhet är snittet på upplevd trygghet med personalens insatser 80 %. Daglig verksamhet klarar målet med 86 % men inom gruppboende var det 82 % och serviceboende 75 %. Individ- och familjeomsorgen erbjuder tidiga och förebyggande insatser. Kontinuerlig samverkan med hyresvärdar och polis. Är tillgängliga och ger ett gott bemötande. Hela vård- och omsorg har arbetat med ett antal aktiviteter för att öka delaktigheten. Vårdtagarna får välkomstsamtal, uppföljningssamtal och vi arbetar med kontaktmannaskap. På ett av våra särskilda boende har vi upprättat ett brukarråd. Arbete fortlöper med att upprätta och revidera genomförandeplaner, så de hålls aktuella i samråd med den enskilde vårdtagaren.

Väsentliga händelser: Högskolecentrum har arbetat med likabehandlingsplanen. Alla medarbetare inom boende och daglig verksamhet inom verksamheten för funktionsstöd har genomfört Socialstyrelsens utbildning i Alternativ och Kompletterande Kommunikation (AKK). Brukarundersökningen visar att fler upplever att de förstår och blir förstod av personal. Under

året har Individ- och familjeomsorgen arbetat förebyggande genom att erbjuda tidiga insatser till föräldrar via BVC, förskola och skola. Ett förebyggande ungdomsarbete har genomförts i samverkan med Fritid- och kultur, skola och övriga samhällsaktörer. Upprättande av brukarråd inom SÄBO

Framtid: Utvärdering i form av deltagarundersökning samt kundundersökning på AME sker 2024. Verksamheten för funktionsstöd kommer att göra handlingsplaner på gruppnivå för att förbättra brukarundersökningens resultat. Individ- och familjeomsorgen kommer att fortsätta ha god samverkan inom och utanför den egna organisationen för att kunna ge bästa möjliga stöd. Målet är att samtliga SÄBO ska erbjuda sina vårdtagare att ingå i ett brukarråd. Under 2024 ska samtliga SÄBO erbjuda anhörigmöten.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Uppleva trygghet				87%	85%	87%		-

Kommunfullmäktiges mål 3 En god omsorg för alla

Nöjda medborgare

Hög självbestämmande och kvalitet, trivsel och välmående, förebyggande insatser

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Nuläge: Vuxenutbildningens elevundersökningar visar än nöjdare studerande än tidigare. AME har ej genomfört någon undersökning 2023 då det sker vartannat år. Det har inkommit positiva återkopplingar och ofta hör kunder av sig med beröm. Enligt verksamheten för funktionsstöds brukarundersökning så uppfyller de målet. Bra resultat gällande brukarundersökning för färdtjänstresenärer. Individ- och familjeomsorgen ger anhörigstöd, använder evidensbaserade behandlingsmetoder samt utvärderar insatserna. Rekrytering av medarbetare fortlöper inom hemtjänsten för att uppnå målet, enhetscheferna uppger att en planering föreligger så att medarbetarna stödjer samma vårdtagare under ett och samma arbetspass. dock når vi inte önskat läge/ mål under 2023.

Väsentliga händelser: Brukarna inom verksamheten för funktionsstöd så fick ingen förberedelse på enkäten som de fått tidigare år vilket kan ha påverkat resultatet. En ny person genomförde undersökningen som inte har erfarenhet av målgruppen. Gruppverksamheten "Skilda världar" har genomförts under hösten. Arbetat med Individanpassad systematisk uppföljning (ISU) av insatser för våldsutsatta tillsammans med övriga kommuner i landet. Ökat resultat på brukarundersökningen gällande nöjdheten hos våra vårdtagare inom vård- och omsorg.

Framtid: Se över tjänsteutbudet från AME som riktar sig till våra äldre medborgare så vi inte lovar utföra det vi inte hinner med. Samtliga enheter inom verksamheten för funktionsstöd kommer skapa och arbeta utifrån handlingsplaner på förbättringsområden utifrån resultaten. Fortsätta erbjuda evidensbaserade insatser utifrån klienters behov. Alltid sträva efter bästa möjliga möte i alla kontakter. Målet är att klara av antal medarbetare som besöker en vårdtagare under en 14 dagars period inom vård- och omsorg.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Brukarnöjdhet med bemötande				88 %	85 %	87 %		-
Brukarnöjdhet med vår service				83 %	85 %	87 %		-
Antal vårdare som besöker en person med hemtjänst	18	18	19	21	16	16		→

Kommunfullmäktiges mål 5 En ekologisk hållbar kommun

En ekologisk hållbar kommun

Långsiktigt hållbar resursanvändning, klimatpåverkan

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Nuläge: Samtliga enheter kan nu sopsortera. Samtliga SÄBO har köpt in kärl för att underlätta sopsortering. Inom Hemtjänsten har vi endast kunnat påtala vikten av att sopsortera för våra vårdtagare.

Väsentliga händelser: Införande av pedagogisk avfallshantering på AME. Många har ej svenska som modersmål. Skyltarna har därför fått ändras ett par gånger så alla lätt kan sortera rätt. På Insidan används "Ta till vara" innan man köper nytt. Samtliga SÄBO sop sorterar sedan i våras.

Framtid: Alltid vara vaksam på förbrukningar av olika slag. Fortsätta att införa miljövänliga produkter. Fortsätta tänka på miljöpåverkan. På sikt byta ut tjänstebilar till mer miljövänliga alternativ. Nå fram till vårdtagare i ordinärt boende som tillhandahåller hemtjänst att även de

ska förstå vikten av sopsortering. Nå fram till vårdtagare i ordinärt boende som tillhandahåller hemtjänst att även de ska förstå vikten av sopsortering.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Sopsortering				24	24	24		-

Strategiskt område Inspirerande lärande och arbete

Kommunfullmäktiges mål 6 En god och likvärdig utbildning för alla

En god vuxenutbildning

Hög kvalitet och fokus på lärande, behörig och engagerad personal

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Nuläge: Högt söktryck på de flesta utbildningarna. Goda resultat vid elevutvärderingar.

Väsentliga händelser: Språkstöd för anställda inom vården har genomförts och sedan modifierats lite med gott resultat. Sommarkurser så att studerande som behöver extra stöd kan få det har genomförts. Mycket starkt samarbete i KAK så att till exempel SFI-studerande som vill läsa kombinationsutbildningar i grannkommunen kan göra det och vet om att det finns. Viktigt med individuella studieplaner.

Framtid: Att finna LIA-platser är fortsatt en utmaning att arbeta hårt för och att knyta till sig fler företag till ingenjörsutbildningarna. Vidmakthålla likabehandlingsplanen. Fortsatt gott och nära samarbete med AME, näringslivet och andra lärosäten med mera måste fortgå. Sommarkursen fortgår.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Antal elever som klarar sin utbildning				70	80	85		-
Engagerad personal vuxenutbildning				95 %	80 %	85 %		-

Kommunfullmäktiges mål 7 Fler Arbogabor i arbete

Fler Arbogabor i arbete

Fler i arbete, sysselsättning, fler vägar in i arbete, egen försörjning

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Nuläge: Arbetslösheten i Arboga har totalt sett minskat jämfört med 2022 enligt statistik från AF. Statistiken för Västmanland visar på en ganska kraftig minskning arbetslösa de första sex månaderna och därefter har det sakta ökat. Försörjningsstödet har minskat i Arboga. AME har anställt fler BEA än budget tillåter. 14 av 20 nyanställda lyftes från försörjningsstöd. Varje individ som får en anställning i stället är en totalvinst per år med cirka 600 tkr och de betalar skatt och kvalar till a-kassa. Så det är ändå en vinst på totalen men mer balans behövs. En stor grupp arbetslösa men arbetsföra är språksvaga och SFI har inte lyckats för dessa. Söktrycket är hårt på nästan alla utbildningar på vuxenutbildningen vilket främjar attraktiviteten på arbetsmarknaden.

Väsentliga händelser: Nya organisationen har satt sig mer och samverkan över gränserna och med framför allt SFI har ökat. Det har också varit låg personalomsättning vilket gjort att arbetet till största del kunnat genomföras kontinuerligt. Samverkan med AF fungerar återigen bra från att ha varit mer trevande 2022.

Framtid: Utveckla jobbcenter. Projektet Team Samverkan för individer som bedöms stå långt ifrån arbetsmarknaden startar upp i början på 2024 och är ett samarbete i KAK. Här ska olika kompetenser kunna gå samman i ärenden som annars hamnar mellan stolarna.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd				75	100	85		-
Hushåll som uppbär försörjningsstöd				139	160	155		-

Strategiskt område Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges mål 8 En attraktiv arbetsgivare

En attraktiv arbetsgivare

(Medarbetare trivs och känner sig värdefull)

Arboga kommun arbetar aktivt och strategiskt med kompetensförsörjning. Det handlar om att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetens i organisationen. Medarbetarna och deras kompetens är kommunens viktigaste resurs.

För att utveckla Arbogas attraktivitet och för att möta framtida demografiska utmaningar behöver alla arbetsgivare arbeta aktivt för en god och hållbar arbetsmiljö. I Arboga kommun finns tydliga värderingar och ett medarbetarskap som präglas av ansvar och respekt, där professionalism, mod och innovation är centrala ledord. En nyckelfaktor för detta är ett gott ledarskap som främjar en arbetsmiljö som präglas av tillit, arbetsglädje och delaktighet.

Fokusområden

- Attraktiv arbetsgivare
- God och hållbar arbetsmiljö
- Medarbetarskap
- Ledarskap

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålen God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Nuläge: Pulsämätningar, Populum, är över lag bra i alla verksamheter. Det som sticker ut är Hemtjänsten där pulsindex har förbättrats från 37 till 70 (från december 23 till december 24). Totalt för Socialförvaltningen har HME-index stigit från 79 till 82. Material för mentorskap har tagits fram och samtliga enheter inom Vård- och omsorg har påbörjat arbetssättet mentorskap, kvalitén i resultatet förväntas nås under 2024

Väsentliga händelser: Trivselambassadörer/hälsoinspiratörer har inrättats på AME/försörjningsstöd i år. Hemarbete har införts i den mån verksamheterna tillåtit. Vuxenutbildningen har arbetat såväl på hemmaplan som i nätverk med inkluderings- och trygghetsfrågor. Medarbetarna inom verksamheten för funktionsstöd är mycket missnöjda med de förändringar i arbetstidslagen som införts. Inom individ- och familjeomsorgen genomförs

regelbundna APT. Två halvplaneringsdagar genomförda i maj och oktober månad som kombinerades med personalvårdande aktiviteter. Personalen har varit delaktiga i verksamhetsutvecklingen. Lyfter positiva saker och diskutera arbetsbelastning på APT. Implementering av mentorskap inom vård- och omsorg.

Framtid: Fortsätta arbeta på vi-känsla och göra trevliga aktiviteter ihop. Konceptet mentorskap bygger på att skapa en trygg inskolning som ska mynna ut i en attraktiv arbetsgivare som i sin tur leder till nöjda vårdtagare.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Hållbart medarbetarengagemang NY	77	80	79	82	80	85		-
Hållbart medarbetarengagemang - ledarskap				85	80	85		-
Frisknärvaro				44	32	35		-

Kommunfullmäktiges mål 9 En långsiktig hållbar ekonomi

En långsiktig hållbar ekonomi

En långsiktig hållbar ekonomi innebär ordning och reda, en god ekonomi nu och i framtiden, ansvarsfullt och effektivt nyttjande av kommunens resurser.

Skattesatsen ska vara oförändrad. Kommunens kärnverksamhet och människors möjligheter till egen försörjning ska prioriteras.

Hållbar utveckling kräver smarta arbetssätt, medarbetare som mår bra, kommunikation, kvalitet, god service och tillgänglighet. Organisationen ska använda digital teknik som frigör resurser för att höja kvalitet inom andra områden. Det är viktigt att fortsätta arbeta för ständiga förbättringar i verksamheten för att uppnå ökad effektivitet.

Fokusområden

- Resultat
- Effektivitet
- Avtalstrohet

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålen God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Nuläge: Socialförvaltningens totala resultat är 5 997 tkr. Den främsta anledningen till att förvaltningen gjorde ett positivt resultat beror på att förvaltningen fått ett statsbidrag för prestationer som de genomförts. Dessa bidrag har använts för att täcka det befarade underskottet. Både inom SÄBO och Hemtjänst påvisar ett underskott. Samtliga enheter inom Vård- och omsorg har arbetat med implementeringen av heltidsresan. målet för 2023 var att minst 20 procent av våra medarbetare skulle bli erbjudna heltid, målet är uppfyllt, dock har vi haft svårt med att hitta arbetssätt som genererar en balans mellan vikarietillsättning och heltidsresan.

Väsentliga händelser: Förvaltningen har vidtagit en rad åtgärder under året för att ha en ekonomi i balans inför 2024. Detta har resulterat i att det befarade underskottet på 14 500 tkr minskade och resultatet utan statsbidraget blev -6 928 tkr. Inom vård- och omsorg har både hemtjänsten och de särskilda boendena visat ett stort underskott när det gäller personalbudgeten. Insatserna i hemtjänsten har ökat vilket har krävt ökad bemanning. Individ och familjeomsorgen redovisar också ett underskott vilket beror på att antalet placeringar inom barn, unga, beroende samt våld i nära relationer har ökat. Ett särskilt boende har påvisat att heltidsresan har gett en mindre effekt under det senaste halvåret, på underskottet

Framtid: Vi står inför stora utmaningar i och med den demografiska utvecklingen och det ökade behovet av vård- och omsorgsinsatser. Det ökade behovet av placeringar inom barn, unga, beroende samt våld i nära relationer ökar också och är en stor utmaning 2024. Vi fortsätter att hitta vägar framåt i syfte att arbeta mer effektivt i samband med införandet av heltidsresan inom vård- och omsorg.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Budgetavvikelse, Tkr		1 253 000	-2 100 000	5 997	0	0		-
Verksamheten är ändamålsenlig				100 %	100 %	100 %		-
Kontroll av socialförvaltningens avtalstrohet				Ej kunnat mätas	67	10		-

Internkontroll

Utifrån nämndens internkontrollplan år 2023 har följande processer kontrollerats:

- Att lagstiftning offentlighetsprincipen inte följs.

Målvärdet uppnått.

- Felaktiga delegeringar genomförs.

Målvärdet uppnått.

- Att kommunen kan gå miste om statliga medel.

Nära målvärde.

- Avvikelser från riktlinjen om barnkonventionen/barnrättsarbetet.

Nära målvärde. Åtgärder är beslutade.

- Rättssäker dokumentation, SoL, LSS, HSL.

Den samlade bedömningen är nära målvärde. Åtgärder är beslutade.

- Genomförandeplaner/handlingsplaner följs inte.

Den samlade bedömningen är att granskningarna är nära målvärde. Åtgärder är beslutade.

- Missad uppföljning av biståndsbeslut inom rätt tid.

Målvärdet uppnått.

- Inte följer rutiner gällande placerade barns skolgång.

Nära målvärdet. Åtgärder är beslutade.

- Barn som utsatts för och/eller bevittnat våld eller andra övergrepp, risk att bli utan stöd och hjälp

Målvärde uppnått.

Granskningarna gällande internkontrollplanen för 2023 så har granskningarna spridits ut över hela året och kontinuerligt rapporterats till socialnämnden för att ge en större möjlighet att besluta om åtgärder vid avvikelser.

Barnrättsarbete

Aktiviteter som genomförts under året med fokus på barnrättsarbetet har varit;

- fortsatta diskussioner kring barns delaktighet i det direkta arbetet på samråd.
- genomgång och uppdatering av rutiner i IFO:s ledningssystem, enligt årshjul, där barnrättsperspektivet belyses.
- barnrättsperspektivet har granskats i internkontroll gällande rättssäker dokumentation.
- internutbildning hölls 15 maj till alla medarbetare på IFO gällande barnkonventionen.

Prövning av Barns bästa genomsyrar all handläggning inom IFO och har en egen rubrik i alla utredningar gällande både barn och vuxna. Prövning av Barns bästa har också skett i övergripande beslut gällande verksamhetsförändringar som till exempel införande av arbetssättet Bostad först.

Tjänsteskrivelser och nämndbeslut

När det gäller barnkonsekvensanalyser så har tjänsteskrivelserna till nämnden utökats med en rubrik där det finns två alternativ om beslutet medför ingen direkta konsekvenser som rör barns rättigheter samt förslaget till beslut medför konsekvenser som rör barns rättigheter, se barnkonsekvensanalys i ärendet. Det har också lagt till en mall för själva analysen. Socialnämnden har gjort barnkonsekvensanalyser i tre ärenden under 2023.

Ekonomi

Driftredovisning

Ekonomi, tkr	Utfall jan-dec2022	Utfall jan-dec 2023
Verksamhetens intäkter	110 582	130 084
Verksamhetens kostnader	491 743	530 698
Nettokostnad	381 161	400 613
Budget	381 609	406 610
Årets resultat	448	5 997
Investeringsutgifter	1 957	1 813
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	1 957	1 813

Enhet/område/vht	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse helår	Avvikelse prognos delår	Avvikelse prognos tertiäl
Politisk verksamhet	800	1 141	1 150	-9	0	0
Central administration	9 794	11 204	10 303	901	600	0
Arbete och vuxenutbildning	39 985	43 807	41 143	2 664	1 000	0
Individ och familjeomsorg	45 725	45 095	52 364	-7 269	-7 550	-5 400
Vård och Omsorg	207 413	216 987	229 893	-12 906	-11 700	-5 000
Verksamheten för funktionsstöd	77 444	88 376	78 285	10 091	6 300	1 000
Prestationsmedel	0	0	-12 525	12 525	11 350	9 400
Summa	381 161	406 610	400 563	5 997	0	0

Socialförvaltningens totala resultat är 5 997 tkr. Den främsta anledningen till att förvaltningen gjorde ett positivt resultat beror på att förvaltningen under år 2022 fick statsbidrag för prestationer som de genomfört under åren 2021–2022. Medlen fick användas under åren 2022–2023. Socialnämnden beslutade den 8 mars 2023 att dessa medel skulle användas för att täcka befarat underskott som då uppgick till 14 500 tkr. Förvaltningen har vidtagit en rad åtgärder under året för att ha en ekonomi i balans inför 2024. Detta har resulterat i att det befarade underskottet minskade och resultatet utan statsbidraget blev – 6 928 tkr.

Vård och omsorg

Det allmänna ekonomiska läget påverkar vård- och omsorg i högsta grad. Det ses över hur arbetet kan utvecklas för att arbeta mer kostnadseffektivt utifrån de beviljade besluten som vård- och omsorg utför. Arbetet kommer att ske kring att säkra bemanningsekonomin. Framledes kommer det att finnas ett behov av att socialförvaltningen tillsammans med socialnämnden, ser över vad "skäliga levnadsvillkor" innebär för medborgare i Arboga kommun. I framtiden kommer troligtvis inte vård- och omsorg kunna bedrivas med samma utbud som idag, utan här måste verksamheten se över vilket basutbud som ska erbjudas vår äldre befolkning, utifrån de ekonomiskt tilldelade ramarna vård och omsorg måste förhålla sig till.

Särskilda boenden: Personalkostnaderna har ökat på våra särskilda boenden, en del av det beror på ökade tjänstgöringsgrader hos personalen i ett led i heltidsresan. Underskottet för 2023 är 5 752 tkr. Arbetet sker för att hitta arbetssätt vid heltidsresan.

Hemtjänst: Det har genomförts och pågår en organisationsutveckling. Trots åtgärder för effektiviseringar som påbörjats under 2022 och som fortsatt arbetas med under hela 2023 redovisar hemtjänsten ett underskott på 9 990 tkr. Fokus på behov kontra resurser sker löpande. Antalet beviljade insatser har ökat under hela 2023, vilket betyder att behovet varit att utöka personalstaben för att möta behovet.

Vård- och omsorg gör ett negativt resultat på 12 897 tkr.

Verksamheten för funktionsstöd

Verksamheten gör ett överskott i bokslutet på 10 091 tkr vilket beror på flera saker. Dels har färre personer haft insatsen korttidsvistelse och därmed mycket färre dygn som ska verkställas vilket gör att bemanningen har minskats. Färre personer har haft insatsen personlig assistans. Inom boendena och daglig verksamhet har många medarbetare varit hemma för vård av barn eller sjukdom i olika perioder under året och det har varit svårt att få in vikarier vilket gör att personal har fått klara sig på lägre bemanning. Verksamheten har haft vakant enhetschef som inte ersatts.

Individ- och familjeomsorg

Underskottet på - 7 269 tkr beror på att antalet placeringar inom både barn, unga, beroende samt våld i nära relationer har ökat i jämförelse med 2022. Detta är kostnader som inte helt går att styra över, verksamheten arbetar med att få fler öppenvårdsinsatser vilket kan minska antalet placeringar. Verksamheten arbetar även med att få egna familjehem vilka är billigare än om konsulentstödda familjehem behövs användas.

Arbete och vuxenutbildning

Verksamheten gör ett överskott på 2 664 tkr. Den enhet som bidrar till det största överskottet är ekonomiska biståndet då antal hushåll som uppburit bistånd har minskat. Vuxenutbildningen och främst gymnasiala vuxenutbildningar har även de gjort ett positivt resultat. Arbetsmarknadsenheten gör totalt ett negativt resultat och då är det främst arbetsmarknadsinsatser i form av bidragsanställningar som genererar det resultatet.

Central administration

Central administrations resultat är ett överskott på 892 tkr främst avser det färdtjänst och riksfärdtjänst samt diverse kostnader.

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt, tkr	Budget 2023	Utfall jan-dec 2023	Avvikelse helår	Avvikelse prognos delår	Avvikelse prognos tertial
Verksamhetssystem VoO	617	618	-1	0	0
Verksamhetssystem IFO	1 467	0	1 467		
Möbler vård och omsorg	200	0	200	0	0
Digitalisering	785	786	-1	0	0
Mindre traktor	200	200	0	0	0
Höj- och sänkbara bord AME	210	210	0	0	0
Summa	3 479	1 813	1 666	0	0

Socialnämnden har en positiv budgetavvikelse 2023 på totalt 1 666 tkr. Kommentarer till respektive investeringsprojekt framgår nedan.

Verksamhetssystem IFO: Upphandling pågår men införandet är inte påbörjat.

Digitalisering, verksamhetssystem VoO samt arbetsbord och traktor på arbetsmarknadsenheten är slutförda och budgeterade medel är förbrukade.

Möbler inom vård och omsorg är inte förbrukade då dessa medel är planerade att användas till sängar på boendena och leverantören inte kunde leverera dessa under 2023.

Nyckeltal

Redovisas i bilaga

Utredningsuppdrag

- Utifrån den genomlysning som gjorts av hemtjänsten kommer förbättringar göras i verksamheten.

Fokus med organisationsutvecklingen under 2023 har varit arbetsmiljö, ledarskap, kvalitet. Ledningsstrukturen utökades i juni med en enhetschef. I syfte att kunna skapa rätt förutsättningar för medarbetarna, när det gäller att planera och utföra beviljade insatser till de vi är till för. Ett arbete startade upp under hösten där enhetscheferna i dialog med medarbetarna har haft fokus på bemötande. Enhetscheferna har även arbetat med att vara nära och närvarande ledare för att skapa trygghet. Enhetscheferna har arbetat med heltidsresan, vilket innebär att de medarbetare som önskat högre sysselsättningsgrad har fått detta tillgodosett och i sin tur har detta skapat kvalitet ute hos våra vårdtagare. Ur den ekonomiska aspekten har vi ännu inte kunnat se en påtaglig effekt, dock ska vi vara medvetna om att en organisationsutveckling tar i genomsnitt 3–5 år innan den når full effekt.

- Fortsätta med implementering av Nära vård.

Arbetet fortgår inom VoO, hemtagningsteamet startades i projektform under 2023 och har utvärderats i dec 2023. Under 2024 kommer hemtagningsteamet fortsätta sin resa, under den ekonomiska ram som de har fått tilldelat sig.

En utvecklingsdag kommer att hållas för samtliga ledare inom VoO i slutet av januari 2024, i syfte att skapa vård- och omsorgs gemensamma färdplan mot en mer nära vård.

- Fortsätta med digitalisering inom Socialförvaltningen.

Under hösten har VoO fördubblat antal läkemedelsautomater

Omvärldsbevakning pågår gällande införandet av tillsynskameror inom hemtjänsten, målet är att vi ska kunna erbjuda tillsynskameror under andra halvan av 2024

- Fortsätta utöka öppenvården och hemmaplanslösningar inom IFO.

Vid socialnämndens sammanträde den 8 februari 2023, § 19, beslutades som en sparåtgärd för att få budget i balans, att anställa 1,0 personal till öppenvård barn och familj. Syfte var att kunna utöka skyddet för barnet i den egna familjen och undvika placeringar. En förflyttning av budget gjordes från institutionsplaceringar till personalkostnad på öppenvård barn. En anställning gjordes och ny personal startade sin anställning 2023-03-13.

Med extra stöd, behandling och tillsyn från socialtjänstens öppenvård har resultatet, ur ett ekonomiskt perspektiv, inneburit att;

- Två barn kunnat bo kvar hemma i stället för att bli placerade i familjehem under perioden september - december. Uppskattad kostnad för placering i familjehem: cirka 160 tkr

- Ett barn kunnat bo med förälder som alternativ till att bli placerad på institution under perioden juni-december. Uppskattad kostnad för placering cirka 900 tkr.
- Utredningsuppdrag gällande 3 barn där familjebehandlare gjorde observationer samt säkerställde skyddet för barnen så de kunde vara kvar i hemmiljön under utredningstid. Alternativet hade varit att placera dem på utredningshem. Uppskattad kostnad för placering 1 300 tkr.

Hypotetiskt har socialnämnden sparat (2 360 tkr i placeringskostnader – 650 tkr i anställningskostnad) = 1 710 tkr under budgetår 2023.

Utifrån ett barnperspektiv har utökningen av personal inom öppenvården inneburit att barn fått större möjlighet att växa upp i det egna hemmet med stöd från socialtjänsten.

- Öka individens delaktighet i att vara mer aktiv och ta mer ansvar i sin dagliga livsföring.

När det gäller vårdtagarens delaktighet arbetar hela VoO med att upprätta/ revidera och följa upp varje vårdtagares genomförandeplan.

- Stärka ledarskapet för chefer.

VoO ledningsgrupp har genomgått en utbildningssatsning hos Sandahls Partners i syfte att stärka ledarskapet.

Framtid

Vård och omsorg

Demografiska trenden - utvecklingen

Den demografiska trenden - utvecklingen påvisar att andelen äldre ökar i relation till resten av befolkningen i Arboga. Vilket kommer ha betydelse för vård- och omsorg genom att det kommer att behövas att ta höjd för att skapa fler platser till särskilda boenden samt se över hur nära i tid. Behovet av ett trygghetsboende är i närtid. Hemtjänsten behöver utökas så att verksamheten kan möta den åldrande befolkningens behov av insatser i hemmet.

Hemtjänstbesluten ökade succesivt under hela 2023, vilket betydde att redan under 2023 fanns behov av att utöka hemtjänstens personalresurser, och framledes kommer behovet av personella resurser fortsätta att öka.

Resursbrist gällande kompetensförsörjning

Trenden påvisar att andelen människor i arbetsför ålder minskar, vilket betyder att vård- och omsorg redan nu och framledes kommer att få ökade utmaningar med kompetensförsörjningen. Speciellt kan ses att vissa yrkeskategorier såsom tillgången på exempelvis utbildade undersköterskor har minskat inom socialförvaltningen. En handlingsplan för kompetensförsörjning har upprättades utifrån ARUBA.

I och med omställningen till Nära Vård, då svårt sjuka i högre grad vårdas hemma, så finns stora behov av specialistundersköterskor med inriktning avancerad nära vård. Vård och omsorg har i dagsläget ett fåtal medarbetare som har gått utbildningen. Verksamheten ser även att trenden påvisar en ökning av personer med demenssjukdomar och kognitiv svikt. För att kunna bedriva och tillhandahålla en god vård med hög kvalitet så behöver kompetensen höjas i form av att anställa specialistundersköterskor med inriktning demens. En utmaning blir att vara en attraktiv arbetsgivare för dessa då det idag inte finns några sådana tjänster att söka i Arboga kommun.

Den teknologisk utvecklingen

Utifrån trenden resursbrist gällande kompetensförsörjningen, så måste nya arbetsätt tas fram för att arbeta smartare med stöd av tekniken. Detta kan ses som positivt ur den aspekten att stöd av tekniken kan tas inom flera områden. Samtidigt ska verksamheten vara medvetna om att den tekniska utvecklingen som pågår idag kommer framledes att utvecklas allt snabbare. Detta kan komma att påverka kommunen både positivt och negativt då det gäller framför allt den mänskliga kontakten som verksamheten erbjuder våra medborgare. Idag erbjuder vård- och omsorg ett antal läkemedelsautomater till vårdtagare som endast har beviljad insats läkemedelstöd. Hela vård- och omsorg behöver ta ett omtag och har ett utvecklingsarbete framför sig, gällande det stödtekniken kan ge nu och framledes.

Utveckla samarbetet med kostverksamheten

Utvidga kostverksamhet som erbjuder och tillgodoser hemtjänstens vårdtagare med näringsrik kost är ett arbete som bör planeras inom en tre-årsperiod.

Arbeta förebyggande och utöka anhörigstödet

Att arbeta förebyggande är enligt forskning en framgångsfaktor för det fortsatta arbetet framåt med den åldrande befolkningen, dock behöver verksamheten ta hänsyn till våra ekonomiska resurser och se över vilka arbetssätt som leder till ett mervärde för de verksamheten är till för.

Hemtjänst

Under oktober flyttade verksamheten till nya lokaler på Hällbacken. Ett arbete har påbörjats med att belysa personalens arbetsmiljö i syfte att personalen ska känna stolthet över sin arbetssituation samt att vara medvetna om vad ett medarbetarskap innebär. Ett arbete med att se över intäkterna kommer att påbörjas framledes i syfte att se om det finns möjlighet för att öka intäkterna utifrån det arbete som utförs idag. Den största utmaningen kommer att vara rekrytering av personal som har rätt kompetens som undersköterska och specialistundersköterska.

Öppning av ett nytt särskilt boende

Under hösten 2024 beräknas vård- och omsorg slå upp portarna till ett nytt särskilt boende på Hällbacken, i samband med öppnandet av Hällbacken planeras en avveckling av Strandgården.

Verksamheten för funktionsstöd

Förändringar i reglering av dygnsvila har skett och trädde i kraft den 1 oktober. Regleringen är att alla ska ha 11 timmars dygnsvila. Detta gäller inte för medarbetare som går på Bilaga J (sovande jour). Förändringar för dem kommer gälla först i februari 2024. Båda förändringarna påverkar medarbetarnas scheman. Medarbetarna vill hellre ha längre pass och fler fridagar vilket inte kommer vara möjligt. Detta kan leda till att det måste anställas fler för att ha täckning dygnet runt. Detta försvårar även arbetet med heltidsresan.

Lokalfrågor för både boenden och daglig verksamhet kommer verksamheten arbeta vidare med.

Individ- och familjeomsorg

Den 26 augusti 2020 presenterades slutbetänkandet i utredningen "Framtidens socialtjänst" för regeringen. Slutbetänkandet ska ligga till grund för en ny socialtjänstlag. I förslaget trycks det hårt på bland annat förebyggande insatser. Bland annat vill de göra insatserna från socialtjänsten mer lättillgängliga och föreslår därför fler icke-behovsprövade insatser. Den nya regeringen avser att gå vidare med förslaget till ny socialtjänstlag och kommer att lägga ett förslag under år 2024. Verksamheten behöver börja planera för denna omställning. En del av detta är den projektjänst som anställts för förstärkt föräldraskapsstöd.

En annan stor omställning är lagförslaget gällande regionens övertagande av all behandling av skadligt bruk och beroende där ansvaret idag ligger hos kommunen. Samsjuklighetsutredningen har lämnat sitt slutbetänkande och förslagen föreslås träda i kraft i januari 2026. Ett arbete har påbörjats i projektform tillsammans med regionen med fokus på kartläggning av behov och inventering av resurser gällande beroendevården.

Verksamheten barn och familj har varit under högt tryck de senaste åren. Antalet orosanmälningar för barn och unga fortsätter att öka över tid. Nu märks också att behovet av insatser i form av öppenvård och externa placeringar för barn och unga ökar. Konsekvenserna för socialtjänsten blir både ökade kostnader och en fortsatt hög arbetsbelastning.

Det är viktigt att verksamheten fortsätter att utvecklas för att kunna ta emot de vuxna, barn och familjer som är i behov av socialtjänstens insatser. Ett arbete pågår att effektivisera insatserna så att beviljad insats blir rätt insats och där utfallet blir att familjer och enskilda klarar sin livsföring utan inblandning av socialtjänsten. Även om det alltid kommer att finnas behov av att placera vuxna, barn och ungdomar i heldygnsvård så finns det många fördelar med att satsa på kvalificerad öppenvård i närmiljön.

Inom den sociala barnvården ställs krav på socionomexamen för att utföra myndighetsutövning. Det är svårt att rekrytera socionomer. Verksamheten fortsätter att satsa på goda arbetsvillkor, ett nära arbetsledarskap och trivsel för att vara en fortsatt bra arbetsgivare där personal trivs, utvecklas och vill stanna kvar. Yrkesresan är en nationell satsning för introduktion och långsiktig kompetensutveckling inom socialtjänsten där Socialstyrelsen och SKR är delaktiga och drivande i utformningen av utbildningssatsningen. Socialförvaltningen valde att gå med i denna satsning under våren 2023 och först ut att utbildas är personal som arbetat inom myndighetsutövning barn och familj mindre än två år. Sex medarbetare har påbörjat utbildning i Yrkesresan.

Arbete och vuxenutbildning

Arbetsmarknadsenheten

Utveckla och utöka snickeriet.

De med beredskapsanställning, BEA, som har hög frånvaro fångas upp och eventuella förlängningar av de anställningarna ifrågasätts då korttidsfrånvaron är mycket kostsam för AME. Anställningar föregås av praktik och därefter anställs individen på 3+3+6 månader. Det har visat sig vara en bättre lösning än att anställa direkt på 12 månader. De som har BEA i andra kommunala verksamheter men där AME står som ansvariga, måste också följas upp då flera haft sina arbeten i flera år men inte kommer vidare ut på reguljära arbetsmarknaden. Om möjligt, undviks anställningsformen introduktionsjobb då den inte är a-kassegrundande. På så vis planerar verksamheten för att kunna ha större omsättning på platserna.

Jobbcenter måste fortsätta utvecklas och det behöver tydliggöras vem som gör vad och när. Praktksamordningen är också under utveckling framför allt gällande struktur.

Antal anvisade för fördjupad kartläggning och arbetsprovning från Arbetsförmedlingen fortsätter att öka.

Inga eller väldigt få flyktingar anvisas till Arboga av Migrationsverket. 2023 har verksamheten inte haft några anvisade alls förutom från Ukraina som faller under massflyktingdirektivet. Ansvaret för flykting- och integration i kommunen lyfts till en arbetsledare detta årsskifte.

AME arrangerar tillsammans med näringslivsenheten en sommarjobbsmessa i februari 2024.

Vuxenutbildningen

Fortsätta arbetet med att finna studerande till ingenjörsutbildningarna på YH krävs. Analys och åtgärder krävs för att få fler att fullfölja sin utbildning enligt målsättningen. Fortsatt arbete med att upprättat samarbete med jobbcenter och de planerare som arbetar nära främst SFI. Det goda samarbetet inom KAK fortlöper där studerande enkelt kan läsa önskad utbildning om den finns på någon av orterna till exempel kombinationsutbildningar SFI plus lagerutbildning.

Fortsatt fokus på likabehandlingsplanen: Skolan har gjort framsteg med uppföljning och uppdatering av planen, vilket bör fortsätta regelbundet för att hantera och förebygga kränkningar och diskriminering.

Fortsatt samarbete och kunskapsutbyte: Vuxenutbildningens aktiviteter för att främja trygghet och kompetensutveckling kan utvecklas genom samarbete med andra arbetsplatser och kunskapsutbyte.

Sambedömning och progression: Skolan kan förbättra progressionen genom att tydligare strukturera förväntningarna på varje delkurs och sambedöma "över gränserna" mellan olika ämnen för en bättre helhetsbild och förståelse.

Skrivande och språkutveckling: Svårigheter med grammatik och skrivande kan tacklas genom medvetet arbete med skrivande och stöd från lärare. Ett gemensamt projekt kring språkutveckling för personalen kan stärka undervisningen och elevernas språkfärdigheter.

Kvalitativ undervisning: Fortsätta med effektiv kursplanering och utvärdering för att ständigt förbättra undervisningen och upprätthålla hög kvalitet för en positiv lärandeupplevelse för eleverna.

Försörjningsstöd

Framtiden för ekonomiskt bistånd hör ihop med en förväntad ökad arbetslöshet utifrån Sveriges lågkonjunktur. Även om hushållen samt det beviljade biståndet minskar, så ökar de som har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Fokus framåt kommer fortsätta ligga på att samverka med interna och externa verksamheter och organisationer för att stödja personer som har ekonomiskt bistånd. Arbetet med att utveckla jobbcenter samt arbetet kring praktikmöjligheter

kommer fortgå. Arbetet med att hitta individuellt anpassade aktiviteter och insatser som passar olika personers behov är oerhört viktigt för att fler ska kunna bli självförsörjande snabbare. För att kunna effektivisera arbetet kring handläggningen av ekonomiskt bistånd ännu mer kommer omvärldsbevakningen och arbetet kring digitalisering och automatisera handlägningsprocesser att fortsätta.

Samarbete med övriga kommuner i KAK startar Team Samverkan upp i januari 2024 för att kunna jobba än mer effektivt med våra långtidssjukskrivna försörjningsstödstagare.

Central administration

I och med nya avtal gällande färdtjänst och riksfärdtjänst så kommer det att innebära mycket arbete vid uppstarten. Stort fokus kommer att vara på ekonomin för 2024 och de närmaste åren. Den kommunövergripande utvecklingsgruppen kommer att fortsätta arbetet gällande förtydligande och ta fram enhetliga rutiner gällande målstyrningsarbetet.

Sammanfattning

Årets verksamhet - sammanfattning

Vård och omsorg

Hösten 2022 gjordes en genomlysning av hemtjänsten. Denna påvisade bland annat att det fanns en massiv kritik gentemot ledningen och förekomst av misskötsel hos medarbetarna. För att skapa rätt förutsättningar för ledning och medarbetare och för att få en ekonomi i balans togs ett beslut om organisationsutveckling. Ett positivt resultat av arbetet förväntas först under 2024, då det är ett gediget arbete att bygga upp grunden inom hemtjänsten.

Den 1 juni startade hemtagningsteamet upp som ett projekt där även biståndshandläggning ingår. Syftet med teamet är att personer vid utskrivning från sjukhus i större utsträckning går direkt hem i stället för till korttidsenheten. Detta ska leda till att personer med sviktande hemsituation i större utsträckning ska få sin vård i hemmet, uppleva trygghet och utifrån en tydlig plan undvika onödiga inläggningar på sjukhus. Målet är att uppnå en kostnadseffektiv organisation där rätt vårdtagare är på rätt plats i rätt tid. Projektet pågick till den 31 dec 2023. Efter utvärdering fattades beslut om att hemtagningsteamet kommer att fortgå under 2024.

Sveriges kommuner och regioner och Kommunal driver ett utvecklingsprojekt där målet är att heltidsarbete ska bli norm. Inom vård och omsorg är målet att 20 % av våra medarbetare per enhet ska erbjudas heltid under 2023. Samtliga enheter ska upprätta en implementeringsplan på hur arbetet ska bedrivas vidare under 2024 och framåt. Målet är att erbjuda samtliga medarbetare heltid.

Kompetensenheten startades i socialförvaltningens regi under våren 2021. Under hösten 2022 gjordes en utvärdering där det framkom att kompetensenheten inte är ekonomiskt självförsörjande samt har svårt att uppfylla målen. Under hösten 2023 omstrukturerades kompetensenheten till en bemanningsenhet.

Verksamheten för funktionsstöd

Sedan årsskiftet 22/23 utför verksamheten inte längre korttidstillsyn vid Solögat åt barn- och utbildningsförvaltningen. Det var för få ungdomar som hade insatsen och därmed var det inte kostnadseffektivt för kommunen.

Projektering av ny gruppbostad vid Alphyddan är klar och upphandling är gjord. Byggarbetet påbörjades i december och beräknas ta ett år.

Individ- och familjeomsorg

Under flera år har IFO barn och familj haft ett ökat inflöde av ärenden. Aktualiseringar, orosanmälningar och ansökningar har under de senaste två åren ökat med cirka 45 procent. Även familjehemsplaceringar har ökat.

För att förebygga placeringar har IFO satsat på tidiga insatser. Förebyggande åtgärder inkluderar samarbete med skolor, förskolor och kulturverksamheter. Insatsen "Extra Vuxen" har startats för att ge stöd till utsatta barn med hjälp av Maskrosbarn.

Inom IFO vuxen har missbruksplaceringar, insatser för våldsutsatta och våldsutövare ökat. En omställning pågår att hitta fler fungerande hemmaplanslösningar kring människor i missbruk.

IFO har använt flera statsbidrag för att möta upp nya behov och utveckla sin verksamhet. Några exempel är projektet "Bostad först" - ett nytt arbetssätt kring personer med bostadssociala problem, projektet "Dans för hälsan" - en metod för att förebygga psykisk hälsa samt kompetenshöjande aktiviteter för personal inom familjehemsvården.

IFO har ett gott samarbetat med Köping och Kungsör kring olika områden inom verksamheten som till exempel familjerätt, missbruksbehandlingen 12-steg samt familjerådgivning. Individbaserad systematisk uppföljning har varit fokus för att säkerställa kvaliteten på verksamhetens resultat.

Arbete och vuxenutbildning

Antal hushåll med försörjningsstöd samt hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd har minskat jämfört med samma period året innan.

Samarbetet mellan AME och SFI har stärkts och lett till att flera av de studerande fått ytterligare kompetenshöjande insatser.

Det treåriga ESF-projektet Destination jobb avslutades vid årsskiftet.

Språkstödskurser och andra kompetenshöjande insatser anordnade av Jobbcenter erbjuds deltagare på AME.

Inga nya flyktingar har anvisats till Arboga under året förutom från Ukraina.

Det är fortsatt högt tryck på budget- och skuldrådgivning.

På grund av för få sökande till kursen för underhållsingenjörer hösten 2023 startas ingen ny kurs.

Tvätteriet har flyttat till AME. Jobbcenter och planeringshandläggare har flyttat från Högskolecentrum till AME och AVVAB har flyttat in på Högskolecentrum.

Central administration

Implementeringen av ett nytt verksamhetssystem har tagit mycket tid och energi utifrån brister från företaget gällande utbildningen och introduktionen när det gäller avgiftshandläggningen. Inloggningen till det nya verksamhetssystemet sker via SITHS-kort och det innebär att alla medarbetare behöver ha SITHS-kort vilket har medfört ett omfattande arbete med beställningar, fotograferingar samt utlämnande av korten. Kommunens nya hemsida publicerades i februari. Upphandling gällande färdtjänst och riksfärdtjänst har påbörjats under slutet av 2023.

Måluppfyllelse - sammanfattning

5 av socialnämndens mål är uppfyllda samt 2 är delvis uppfyllda.

Ekonomi - sammanfattning

Socialförvaltningens totala resultat är 5 997 tkr. Den främsta anledningen till att förvaltningen gjorde ett positivt resultat beror på att förvaltningen under år 2022 fick statsbidrag för prestationer som de genomfört under åren 2021–2022. Medlen fick användas under åren 2022–2023. Socialnämnden beslutade den 8 mars 2023 att dessa medel skulle användas för att täcka befarat underskott som då uppgick till 14 500 tkr. Förvaltningen har vidtagit en rad åtgärder under året för att ha en ekonomi i balans inför 2024. Detta har resulterat i att det befarade underskottet minskade och resultatet utan statsbidraget blev – 6 928 tkr.

Vård och omsorg redovisar ett underskott om – 12 897 tkr, vilket beror mestadels på att hemtjänsten och de särskilda boendena visar på ett stort underskott när det gäller personalbudgeten. Hemtjänstens minus kan även härledas till att antal insatser och tiden för insatserna har ökat vilket har krävt ökad bemanning för att kunna verkställa besluten. Implementeringen av heltidsresan är även det en bidragande orsak då verksamheten ännu inte hittat rätt sätt att arbeta med schema och överbemanning.

I verksamheten för funktionsstöd redovisas ett överskott om 10 091 tkr vilket beror på fler saker. Dels har färre personer haft insatsen korttidsvistelse och därmed mycket färre dygn som ska verkställas vilket gör att bemanningen har minskats. Färre personer har haft insatsen personlig assistans. Inom boendena och daglig verksamhet har många medarbetare varit hemma för vård av barn eller sjukdom i olika perioder under året och det har varit svårt att få in vikarier vilket gör att personal har fått klara sig på lägre bemanning. Verksamheten har haft vakant enhetschef som inte ersatts.

Individ- och familjeomsorg redovisar ett underskott på – 7 269 tkr vilket beror på att antalet placeringar inom både barn, unga, beroende samt våld i nära relationer har ökat i jämförelse med 2022. Detta är kostnader som inte helt går att styra över, verksamheten arbetar med att få fler öppenvårdsinsatser vilket kan minska antalet placeringar. Verksamheten arbetar även med att få egna familjehem vilka är billigare än om konsulentstödda familjehem behövs användas.

Inom verksamheten Arbete och vuxenutbildning redovisas ett överskott på 2 664 tkr som till största del beror på ett minskat behov av ekonomiskt bistånd då hushållen som uppbär detta har minskat.

Resultatet för socialnämnden, den centrala administrationen, färdtjänst och riksfärdtjänst är plus 892 tkr.

Förvaltningens investeringar har en positiv budgetavvikelse 2023 på totalt 1 666 tkr.

Framtid - sammanfattning

Vård och omsorg

Eftersom den demografiska trenden påvisar att andelen äldre ökar i Arboga kommer fler platser behöva skapas i särskilda boenden. Under 2023 har vi också sätt en ökning av hemtjänstbeslut och har behövt utöka hemtjänstens personalresurser.

Trenden påvisar att andelen människor i arbetsför ålder minskar, vilket betyder att Vård- och omsorg redan nu och framledes kommer att få ökade utmaningar med kompetensförsörjningen.

Under oktober flyttade hemtjänsten in i nya lokaler på Hällbacken. Ett arbete har påbörjats med att förbättra personalens arbetsmiljö samt medvetandegöra vad medarbetarskap innebär.

Hösten 2024 beräknas det nyrenoverade särskilda boende på Hällbacken stå klart. I samband med öppnandet planeras en avveckling av Strandgården, vilket betyder att vi inte utökar antalet platser, utan endast omfördelar de befintliga särskilda boendeplatserna.

Att arbeta förebyggande är enligt forskning en framgångsfaktor och bör prioriteras utifrån våra ekonomiska förutsättningar.

Verksamheten för funktionsstöd

Då lokalerna för daglig verksamhet vid Ekvägen hyrs externt samt att verksamheten önskar nya lokaler som är samlokaliserade och mer centralt ses möjligheterna över att kunna bygga om verkstadslokalen vid Vasagymnasiet. Inga beslut är fattade än.

Byggandet av ny gruppboende, Alphyddan, har påbörjats och beräknas ta ett år. Uppskattningsvis kan det stå färdigt för inflyttning i januari 2025.

Förändringar i AB som reglerar dygnsvilan samt förändringar gällande "sovande jour" har tillsammans med Heltidsresan varit svårt att kombinera.

Individ- och familjeomsorg

Den nya regeringen avser att gå vidare med förslaget till ny socialtjänstlag under 2024 som bland annat har fokus på icke-behovsprövade förebyggande insatser. Verksamheten behöver börja planera för denna omställning. En annan föreslagen lagändring är att regionen ska ta över all behandling av skadligt bruk och beroende där ansvaret idag ligger hos kommunen. Förslaget föreslås träda i kraft 1 januari 2026 och ett arbete har påbörjats tillsammans med regionen att kartlägga behov och inventera resurser gällande beroendevården.

Antal orosanmälningarna inom IFO har ökat sedan flera år tillbaka. Ett arbete pågår att effektivisera insatserna så att beviljad insats blir rätt insats och där utfallet blir att familjer och enskilda klarar sin livsföring utan inblandning av socialtjänsten.

Yrkesresan är en nationell satsning för introduktion och långsiktig kompetensutveckling. Socialförvaltningen valde att gå med i denna satsning under våren 2023 och först ut att utbildas är personal som arbetar inom myndighetsutövning barn och familj.

Arbete och vuxenutbildning

Antalet beredskapsanställda är något för många och behöver ses över. Arbeta mer mot a-kassegrundande anställningsformer så att deltagaren snabbare kommer ut i egen försörjning. AME arrangerar tillsammans med näringslivsenheten en sommarjobbsmessa i februari 2024.

Vuxenutbildningen har fortsatt fokus på att få studenter att söka till ingenjörsutbildningar och att finna LIA-platser till dem. SFI är under utveckling och där ingår sambedömningar mellan olika kurser samt tydliggöranden av vad som förväntas för varje delkurs. Att samtlig personal tränas i språkutveckling är ett planerat projekt. Det goda samarbetet inom KAK fortlöper där studerande enkelt kan läsa önskad utbildning om den finns på någon av orterna.

Samarbete med övriga KAK-kommuner stärks genom Team Samverkan från januari 2023 där individer som är långtidssjukskrivna och uppbär försörjningsstöd ska kunna fångas upp bättre.

Central administration

I och med nya avtal gällande färdtjänst och riksfärdtjänst så kommer det att innebära mycket arbete vid uppstarten. Stort fokus kommer att vara på ekonomin för 2024. Den kommunövergripande utvecklingsgruppen kommer att fortsätta arbetet gällande förtydligande och ta fram enhetliga rutiner gällande målstyrningsarbetet.